

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS
MOKESČIŲ ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO NR. IX-2112 2, 71, 155, 156 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 71¹, 71², 71³ STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIII-P-2303
PROJEKTO
(TAP NR. 19-109(2)) (TAIS NR. 18-15301(3))**

2019-04-29 Nr. NV-1164

Vilnius

Projekto rengėjas: Finansų ministerija.

Projekto tikslas: siūloma pritarti Seimo nario Stasio Šedbaro parengto įstatymo pakeitimo projekto, kuriuo siūloma numatyti neteisminės mediacijos galimybę mokestiniuose ginčiuose, tikslui, tačiau nepritari projektui siūlomoms teisinio reguliavimo priemonėms.

Dabartinė situacija: šiuo metu galiojantys teisės aktai nenumato mediacijos administraciniuose ginčiuose, įskaitant mokestinius, galimybes.

Įstatymo pakeitimo projektu siūloma numatyti neteisminės mediacijos galimybę mokestiniuose ginčiuose, kurią administruotų Mokestinių ginčų komisija, taip siekiama skatinti taikų ginčų sprendimą mokestiniuose ginčiuose, mažinti administracinių teismų darbo krūvį, taupyti privačių asmenų, valstybės biudžeto lėšas, skiriamas ginčų sprendimui teisme.

Projekto esmė: siūloma pritarti Seimo nario Stasio Šedbaro parengto įstatymo pakeitimo projekto tikslui, tačiau nepritari projektui siūlomoms teisinio reguliavimo priemonėms, nes:

- Pagrindiniai mediacijos tikslai jau dabar pasiekti per tokius alternatyvius mokesčių teisės institutus kaip ikiteisminis mokestinių ginčų nagrinėjimas Valstybinėje mokesčių inspekcijoje ir Mokestinių ginčų komisijoje, taip pat MAĮ 71 str. įteisintus susitarimus;
- Sukurta daugiapakopė, įskaitant ikiteisminį nagrinėjimą, mokestinių ginčų nagrinėjimo sistema ir įsteigta profesionali institucija – Mokestinių ginčų komisija, o šių ginčų nagrinėjimo teisinės procedūros ir jų taikymo praktika jau dabar realiai ženkliai sumažina mokestinių bylų teismuose skaičių;
- MAĮ 71 str. 1 dalyje jau nustatyta taikaus ginčo galimybė, skirtumas, palyginti su įstatymo pakeitimo projekto nuostatomis, yra tik tas, kad šiuose teisiniuose santykiuose nenumatyta galimybė dalyvauti tretiesiems asmenims (mediatoriams);
- Nutarimo projektu siūlomas kompromisas – MAĮ 71 str. nustatyti, kad šalių susitarimu į MAĮ 71 str. nurodytų susitarimų procedūras tam tikrais atvejais galėtų būti kviečiami ir nepriklausomi ekspertai kaip asmenys, padėsiantys mokestinio ginčo šalimis susitarti ir rasti bendrą abiemis šalims priimtina sprendimą.

Derinimas: ankstesnis projekto teikimas buvo gražintas rengėjams įvertinti Teisingumo ministerijos, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo, Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas.

Finansų ministerija pažymi, kad 2019 m. kovo mėn. organizavo tarpinstitucinį pasitarimą su Seimo Teisės ir teisėtvarkos komiteto priminko pavaduotoju Stasiu Šedbaru (įstatymo pakeitimo projekto rengėju), Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo ir Mokestinių ginčų komisija ir susipažinusi su suinteresuotų institucijų pateiktomis išvadomis, kuriomis iš esmės pritariama neteisminės mediacijos įteisinimui mokesčių teisėje, taip pat, atsižvelgdama į minėto pasitarimo rezultatus, atitinkamai patikslino projektą.

Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė pažymi, kad nors nutarimo projektu siūloma iš esmės pritarti įstatymo pakeitimo projekto tikslui, pasiūlant tobulinti galiojančią tvarką renkantis alternatyvą, tačiau alternatyvus siūlymas (nepriklausomas ekspertas) nėra mediacijos sistemos plėtra ir neatitinka įstatymo pakeitimo projekto tikslo. Atkreipia dėmesį, kad Vilniaus universiteto Teisės fakulteto, Teisingumo

ministerijos, Mokestinių ginčų komisijos, Vyriausiojo administracinio teismo pozicija yra pritarti neteisminės mediacijos galimybei sprendžiant mokestinius ginčus. Pažymi, kad Vyriausybės siūlymai/priemonės turėtų būti konkretūs ir apibrėžti. Nutarimo projektu siūloma alternatyva nėra aiški, nenustatytas konkretus mechanizmas. Taip pat Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė turi techninio pobūdžio pastabų.

Atitikimas Vyriausybės programai: aiškinamajame rašte nurodoma, kad įstatymo pakeitimo projektas įgyvendina Vyriausybės programos nuostatas, kuriomis Vyriausybė įsipareigoja pertvarkyti teisinę sistemą stiprinant žmogaus teisių pažeidimų prevenciją plėtodama ikiteismines ginčų nagrinėjimo procedūras, taip mažindama biurokratizmą ir spartindama ginčų sprendimą ir numato skatinti ginčus spręsti ne teismo tvarka.

Dalykinio vertinimo išvada: Finansų ministerija pažymi, kad projektą parengė susipažinusi su suinteresuotų institucijų pateiktomis išvadomis, kuriomis iš esmės pritariama neteisminės mediacijos įteisinimui mokesčių teisėje, taip pat atsižvelgdama į 2019 m. kovo mėn. organizuoto tarpinstitucinio pasitarimo rezultatus.

Pažymėtina, kad patikslinta projekto formuluotė pakartotinai su suinteresuotomis institucijomis nesuderinta. Mokestinių ginčų komisija darbo tvarka informavo, kad nepitaria Vyriausybės išvados projektui, dėl Vyriausybės pozicijos tinkamumo abejoja ir Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė bei Teisingumo ministerija.

Siūloma projektą svarstyti Tarpinstituciniame pasitarime.

Ekonomikos politikos grupės patarėjas

Tautvydas Brazdžiūnas

Tautvydas Brazdžiūnas, tel. 8 706 63 807, el. p. tautvydas.brazdziunas@lr.lt